

1 Maksekäsumenetluse olemasolu

1.1 Menetluse kohaldamisala

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Menetlust kohaldatakse juhul, kui isik soovib lepingust tulenevate kuni 15 000 euro suuruste rahaliste kohustuste või äritehingust tulenevate mis tahes väärtusega kohustuste täitmise taotluse täitmisele pööratavuse tunnustamist.

Selle menetluse kohaldamise eesmärgil käsitatakse äritehinguna mis tahes ettevõtjatevahelist või ettevõtja ja riigiasutuse vahelist tehingut, millega kaasneb kaupade tarnimine või teenuste osutamine tasu eest (10. mai 2013. aasta [dekreetseaduse nr 62/2013](#) (millega võetakse Portugali õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiiv nr 2011/7/EL) artikli 3 punkt b).

Kõnealuse menetlusega ei ole äritehingutena hõlmatud tarbijatega sõlmitud lepingud, muudelt kui äritehingute eest tasumiseks tehtud maksetelt arvestatud viivised või tsiviilvastutusega seotud hüvitismaksud, sealhulgas kindlustusfirmade tehtud maksed (eespool osutatud dekreetseaduse artikli 2 lõige 2).

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Nagu eelmisele küsimusele antud vastuses märgitud, saab lepingust tulenevaid rahalisi kohustusi sisse nõuda Portugali maksekäsumenetluse alusel, tingimusel et nõude summa ei ületa 15 000 eurot.

Kuid nagu eespool juba märgitud, siis äritehingute puhul ülemmäär puudub.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Menetluse kasutamine on võlausaldaja jaoks vabatahtlik.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Õigusnormidega ei ole välistatud maksekäsumenetluse kohaldamine juhul, kui võlgnik elab väljaspool Portugali.

1.2 Pädev kohus

Maksekäsu saamise avaldused võib esitada paberil või elektrooniliselt riigi mis tahes kohtupiirkonnas sellele kohtule, kes on pädev neid avaldusi vastu võtma. Sellisel juhul edastab kohus avalduse elektrooniliselt riiklikule maksekäsubüroole (*Balcão Nacional de Injunções*).

Advokaadid ja õigusnõustajad peavad esitama maksekäsu saamise avalduse elektrooniliselt ja nad võivad seda teha riigi mis tahes piirkonnas – nad ei pea avalduse esitamiseks isiklikult bürosse või kohtusse minema (vt 1. septembri 1998. aasta [dekreetseadusele nr 269/98](#) lisatud eeskirja artikli 19 lõige 1 (muudetud 26. veebruari 2008. aasta dekreetseadusega nr 34/2008)).

Tänu maksekäskude töötlemist suunava ühtse riikliku maksekäsubüroo loomisele on kasutajatel nüüd võimalik jälgida menetluse edenemist elektrooniliselt. Advokaadid ja õigusnõustajad pääsevad elektroonilisele vormile ligi aadressil <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/>. Seejärel on võimalik koostada maksekäsu saamise avaldusega seotud täitekorraldus. Avalduse esitajal on sellele juurdepääs justiitsministeeriumi veebisaidi vahendusel.

Igale täitekorraldusele antakse kordumatu viitenumber, mis võimaldab seda kontrollida avalduse esitajal ja mis tahes teistel isikutel, kellele avalduse esitaja viitenumbri teatavaks teeb.

Menetlust toimetatakse vastavalt konkreetsetele normidele, mis on sätestatud asjakohastes õigusaktides. Asjaomaste normidega hõlmamata valdkondades lähtutakse üldistest kohtualluvust käsitlevatest normidest.

Selleks et järgida 1. septembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 169/98 artikli 8 lõike 4 sätteid, loodi 4. märtsi 2008. aasta rakendusmäärusega nr 220-A/2008 riiklik maksekäsubüroo, kellele anti maksekäskude töötlemise ainupädevus kogu riigi territooriumil.

1.3 Vorminõuded

Eespool nimetatud dekreetseaduse nr 269/98 lisa artikli 10 kohaselt peab avalduse esitaja esitama maksekäsu saamise avalduses järgmiste teabe:

- kohtu kantselei, kellele avaldus on adresseeritud;
- poolte andmed;
- märkus selle kohta, millisel aadressil tuleb teatis kätte toimetada; samuti tuleb märkida, kas tegemist on kirjalikus lepingus esitatud elu- või asukohaga;
- nõude aluseks olevad täpsed asjaolud;
- sõnaselge taotlus, milles täpsustatakse põhinõude summa, tasumisele kuuluv viivis ja muud saada olevad summad;
- kohtukulude tasumise kinnitus;
- vajaduse korral märkus selle kohta, et nõue on seotud äritehinguga, mis on hõlmatud seadusega, milles sätestatakse erikord, mida kohaldatakse äritehingutega seoses maksimisega viivitamise korral (17. veebruari 2003. aasta dekreetseaduse nr 32/2003);
- avalduse esitaja elukoht;
- avalduse esitaja e-posti aadress, kui ta soovib saada kirju või teateid e-postiga;
- märkus selle kohta, kas avalduse esitaja soovib asja menetlemist deklaratiivse menetluse vormis juhul, kui võlgnik maksekäsu avaldusele vastuväiteid esitab;
- kohus, kes on pädev dokumente hindama, kui asja menetlemine jätkub deklaratiivse menetluse vormis;
- märkus selle kohta, kas avalduse esitaja soovib, et teatise toimetaks kätte täiteametnik või õigusesindaja, ning sellisel juhul asjaomase isiku nimi ja tegevuskoha aadress;
- avalduse esitaja allkiri.

4. märtsi 2008. aasta rakendusmääruses nr 220-A/2008 on maksekäsu saamise avalduste esitamise või edastamise viisidega seoses sätestatud järgmist.

1. Andmete esitamise viis:

- elektrooniline fail XML-vormingus, kusjuures spetsifikatsioonid on avaldatud [portaali CITIUS](#) veebisaidil;
- [paberdokument](#), mille koostamisel on kasutatud 9. septembri 2005. aasta rakendusmäärusega nr 808/2005 kinnitatud vormi;
- elektrooniline vorm.

2. Andmete edastamise viis.

2.1. Elektroonilise faili puhul:

- a) süsteemi CITIUS kasutajad interneti vahendusel (praegu ainult advokaadid ja õigusnõustajad);
- b) isiklik toimetamine riiklikku maksekäsubüroosse asjakohasel füüsilisel andmekandjal (flopiketas, CD-ROM, mälupulk). See on võimalik ainult Porto linnapiirkonnas esitatud avalduste puhul kooskõlas 1. septembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 269/98 artikliga 8 ning üksnes juhul, kui avalduse esitajat ei esinda advokaat või õigusnõustaja;
- c) isiklik toimetamine pädevasse kohtukantseleisse kooskõlas 1. septembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 269/98 lisa artiklis 8 sätestatud normidega. Neile kohtukantseleidele võivad maksekäsu saamise avalduse esitada elektroonilise failina üksnes need avalduse esitajad, keda ei esinda advokaat või õigusnõustaja.

2.2. Paberdokumendi ja isikliku kohaletoimetamise puhul:

toimetamine pädevasse kohtukantseleisse kooskõlas 1. septembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 269/98 lisa artiklis 8 sätestatud normidega.

2.3. Elektroonilise vorm kasutamise puhul:

süsteemi CITIUS kasutajad interneti vahendusel aadressil <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/> (praegu kättesaadav ainult advokaatidele ja õigusnõustajatele).

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Kasutada tuleb maksekäsu saamise avalduse vormi, mille on kinnitanud justiitsminister oma rakendusmäärusega.

Vormi on portaali CITIUS vahendusel võimalik alla laadida kahes laialdaselt kasutatavas vormingus.

Näidisvorm on kättesaadav ka taotluse alusel neist kohtukantseleidest, kes on pädevad võtma vastu maksekäsu saamise avaldusi.

Advokaatide ja õigusnõustajate jaoks on elektrooniline vorm kättesaadav aadressil <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/>.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Selle menetluse kasutamise puhul ei ole advokaadi kasutamine vajalik, kuid hagejal ei ole keelatud soovi korral õigusesindajat määrata.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Maksekäsmenetluse norme sisaldavate õigusaktide kohaselt peab avalduse esitaja esitama üksnes nõude aluseks olevad täpsed asjaolud.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Puudub kohustus nõuet kirjalike tõenditega tõendada.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmise

Avalduse võib rahuldamata jätta üksnes järgmistel juhtudel:

- a) see ei ole adresseeritud pädevale kohtukantseleile või avalduse esitaja ei ole täpsustanud kohut, kes on pädev hindama dokumente, kui asja menetlemine jätkub deklaratiivse menetluse vormis;
- b) avalduses ei ole märgitud poolte isikuandmeid, avalduse esitaja elukohta või võlgniku aadressi, mida kasutada teatise edastamiseks;
- c) avaldus ei ole allkirjastatud, kui see esitati mitteelektronilisel kujul;
- d) avaldus ei ole koostatud portugali keeles;
- e) avalduse koostamisel ei ole järgitud justiitsministri rakendusmäärusega kinnitatud näidist;
- f) puudub kinnitus kohtukulude tasumise kohta;
- g) nõude summa on suurem kui 15 000 eurot ja puudub märkus selle kohta, et nõue tuleneb eespool küsimusele nr 1.1 antud vastuses osutatud äritehingust;
- h) taotlus ei ole kooskõlas nõude summaga või menetluse eesmärgiga.

Taotluse aluste eelnevat hindamist ei toimu, sest selle menetluse kohaselt ei esitata avaldust mis tahes kohtuasutusele, s.t kohtule selle mõiste üldises tähenduses, vaid tegemist on üksnes avalduse menetlemisega kohtuametniku poolt.

1.5 Edasikaebamine

Avalduse rahuldamata jätmise otsuse peale saab edasikaebuse esitada kohtunikule või – juhul kui kohtu koosseisus on mitu kohtunikku – valvekohtunikule.

1.6 Vastuväide

Kui maksekäsu saamise avaldus rahuldatakse, on kostjal vastuväidete esitamiseks aega 15 päeva (alates kuupäevast, mil teda avaldusest nõuetekohaselt teavitati).

Vastuväide tuleb esitada kahes eksemplaris.

Kui avalduse esitajaid on mitu, peab kostja esitama oma vastuväite nii mitmes eksemplaris, kui palju on eraldi majapidamistes elavaid avalduse esitajaid, välja arvatud juhul, kui neid esindab sama õigusesindaja.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Kui kostja vaidlustab nõude õigeaegselt, siis ei tunnistata nõuet täitmisele pööratavaks, mis tähendab, et taotletavat täitedokumenti ei koostata.

Seejärel menetletakse asja automaatselt kui deklaratiivset hagi.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Kui pärast teatise saamist ei esita kostja vastuväidet, lisab kohtusekretär maksekäsu saamise avaldusele järgmise teksti: „Käesolev dokument on täitedokument.” (dekreetseadusele nr 269/98 lisatud eeskirja artikli 14 lõige 1). See tähendab, et asjaomast dokumenti saab kasutada nõude kohtuliku sissenõudmise alusena.

Ainsaks erandiks on olukord, kus taotlus ei ole kooskõlas nõude summaga või menetluse eesmärgiga. Sellisel juhul ei tunnista kohtusekretär nõuet täitmisele pööratavaks.

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

Selleks et kohtusekretär tunnistaks nõude täitmisele pööratavaks, ei pea avalduse esitaja omalt poolt tegema mingeid konkreetseid algatusi, vaid see toimub automaatselt, kui on saanud selgeks, et teatis on kostjale kätte toimetatud, kuid kostja ei ole menetluse kohast vastuväidet esitanud.

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Selle (nõude täitmisele pööratavaks tunnistamist käsitleva) otsuse peale ei saa edasikaebust esitada.

Tuleks siiski meele pidades, et nõude täitmisele pööratavaks tunnistamine ei kujuta endast kohtuotsust, s.t tegemist ei ole eraõiguslikus vaidluses tehtud kohtulahendiga. Tegemist on pelgalt kohtuvälise dokumendi koostamisega.

Lisateave

[Justiitsministeerium](#)

[Õiguspoliitika peadirektoraat](#)

[Portaal CITIUS](#)

[Portugali ametlik väljaanne](#)

[Õigusdokumentide andmebaas](#)

Viimati uuendatud: 30/04/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.